

S. Sayısı: 150

Haziran ağustos 1934 aylarına aid raporun sunulduğuna dair Divanı muhasebat Riyaseti tezkeresi ve Divanı muhasebat encümeni mazbatasası (3/15)

T. C.

Divanı Muhasebat

U. 56640

H. 206

25 - X - 1934

Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Muhasebei Umumiye kanununun 76 ncı maddesine tevfikan her üç ayda bir Meclisi Âliye takdimi icap eden raporlardan Haziran - Ağustos 934 aylarına ait raporun bu müddet zarfındaki muamelâtta Meclisi Âliye muhtacı arz görülenlerle hilâfi kanun telâkki edilen ve mûmasili evvelce arzedilmemiş olan hususlara müteallik olmak üzere 16 madde 3 cıvvel ve 28 sahifeden ibaret olarak leffen takdim kılındığı arz olunur efendim.

D. M. Reisi

Seyfi

DİVANI MUHASEBATIN MÜTALEASI

Divanı muhasebat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Divanı M. Encümeni

28 - V - 1935

Karar No. 11

Esas No. 3/15

Yüksek Reisliğe

Divanı muhasebatın haziran - ağustos 1934 aylarına aid üç aylık raporu encümenimizce tetkik olunarak ihtiva ettiği 16 fıkradan her biri hakkında encümenimizin mütalea ve kararları karşılıklarına yazılarak Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

1 — Bu fıkra encümenimizce tefsir mevzuu görülerek ayrıca bir mazbata tanzim olunub Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

2 — 28 şubat 1340 tarihli muvakkat bütçe kanununun 7 nci maddesinde yirmi paradan aşığı kesirlerin tay ve daha yukarı kesirlerin kuruşa iblâğ edileceği yazılı olup tam yirmi para hakkında bir şey denilmemiş olmakla beraber tatbikatta, masraflarda yirmi paranın tayyedilerek varidatta kuruşa iblâğı küsuratın tay veya iblâğındaki kanun hükmünün ayrı ayrı iki şekilde tatbiki demek olup eğer kanun yirmi paranın tayyını âmir ise bunun varidatta kuruşa iblâğı bir tedvin mevzuu bulunmakta olduğundan Hükûmetin nazarı dikkatinin celbi muvafık görülmüştür.

2 — 28 şubat 1340 tarihli muvakkat bütçe kanununun yedinci maddesinde yirmi paradan dîn kesirlerin tay ve daha fazla kesirlerin kuruşa iblâğ edileceği yazılı olup tam yirmi para hakkında bir şey denilmemiş olmakla beraber bu kanunun sureti tatbikını gösterir Maliye vekâletince tanzim edilmiş olan talimatname ile yirmi paraya kadar olan kesirlerin yirmi para da dahil olduğu halde tayyi ve yirmi bir para ve daha yukarı kesirlerin kuruşa iblâğ edileceği gösterilmiş ve tatbikatta yakın zamanlara kadar bu şekilde devam etmekte bulunmuş iken Maliye vekâletince muvazene vergisi kanununa dair tanzim olunan izahnameye merbut cetvelin iktisadî buhran vergisi olarak maaşattan tevkifi lâzımgelen miktarı gösteren sütunundaki rakamlar yirmişer para küsuratın kuruşa iblâğı suretile hesap ve tesbit edilmiş olduğundan buhran vergisinin hesabında Divanla devair arasında ihtilâflar husule gelmeğe başlamış ve mezkûr cetvelin şimdiye kadarki tatbikata uygun bir şekilde tashihi lüzumu Maliye vekâletine yazılmıştır.

Alman cevapta tam yirmi para hakkında kanunda bir hüküm olmadığı gibi tayyedilmesi lüzumuna dair de bir kayid bulunmadığından mevzubahs olan talimatnamenin bu cihete aid ahkâmının (Devlet varidatının tahakkuk ve tahsilinde yirmi para ve ondan fazla kesirlerin kuruşa iblâğı ve yirmi paradan noksan kesirlerin de tayyedilmesi lâzımgüleceği) şeklinde taddil edilerek keyfiyetin bu suretle tamimen teblig edilmiş olduğu bildirilmiştir. 28 şubat 1340

tarihli kanunda gerçi tam yirmi para hakkında sarıh bir hüküm mevcut değilse de mezkûr kanunun sureti tatbiki hakkında tanzim olunub şimdiye kadar tatbik edilmiş olan talimatname ile gerek varidat gerek masrafta yirmi para da tayya ithal edilerek ondan fazlasının kuruşa iblâğı esas kabul edilmiş ve bu güne kadar ki tatbikat da bu merkezde bulunmuş olduğu halde bunun masraf tediyelerinde yirmi paranın tayyi ve yalnız varidata aid küsuratta kuruşa iblâğı suretinde tadili tahsil ve tediyeye muamelelâtına şamil bir hükmü kanununin tahsilde başka ve tediyede başka bir şekilde tatbiki gibi bir vaziyet ihdas etmekle beraber tatbikatı cariye hilâfına tam yirmi paranın kuruşa iblâğı maksadı kanuna da uygun görülememektedir.

3 — Tavşanlı kazası İstiklâl mektebi muallimi Hasan Tahsin Efendi yetimlerine eski hükümlere göre muhassas maaşın 2097 numaralı kanuna tevfikân tadilinde eski hükümlere göre müteveffanın ceddesine muhassas maaşın da yeni kanuna nazaran tadil olunduğu görülmüş ve mezkûr kanunun 48 nci maddesinde ise ceddeden bahsedilmemiş olmasına nazaran yapılan muamelenin mesnedinin bildirilmesi hakkındaki istizaha da 48 nci maddede ceddeden bahsedilmemiş ise de 2097 numaralı kanunun sureti tatbiki hakkındaki Divanı muhasebatça ittihaz olunan kararın 7 nci fıkrasında validelerin birinci derece yetimler meyanına konulması kabul edilmiş olduğundan evvelce eski hükümlere göre maaşa dahil edilmiş olan ceddeler de bu fıkranın tatbiki lâzımgeleceği mütaleasında bulunulduğu cevabı verilmiştir.

Kendisine eski hükümlere göre tekaüd maaşı tahsis edilmiş olub yeni hükümlere göre tekaüdüğe müstahak olmayanların muhassas maaşlarının katr cihetine gidilmeyib eskisi gibi itasına devam olunması ve tadile tâbi tutulmaması kabul edilmiş ve ceddeler de yeni kanuna göre maaşa müstahak olmamakla beraber kendilerine eski hükümlere göre evvelce maaş tahsis edilip tediyesine devam edilmekte bulunmuş olduğundan bunların da muhassas maaşlarının devamı itası ve fakat yeni hükümlere göre tadil edilmemesi lâzımgeleceği cihetle mumaileyh Hasan Tahsin Beyin yetimlerine muhassas olub bu kere yeni hükümlere göre ikramiyeye inkilâbı icab ettiği anlaşılan maaşattan ceddeye aid olanın kemafissabık devamı itasıle diğerlerinin ikramiyelerinin verilmesi

3 — 1683 numaralı tekaüd kanununun 48 nci maddesinde ceddeden bahsedilmemiş olmasına göre eski hükümlere göre muhassas tekaüd ve yetim maaşlarının 2097 numaralı kanuna tevfikân tadilinde eski hükümlere göre müteveffanın ceddesine muhassas maaşın da yeni kanuna göre tadili mümkün olamayacağı ve eski hükümlere göre iktisab olunan bir hakkın hususî idareler memurin ve eytamının yeni kanun hükümlerinden istifadelerini istihdaf eden 2097 numaralı kanunla tamamen nezedilmiş olduğu telâkki edilemeyeceği cihetle eski hükümlere göre bağlanmış olan maaşların devamı itasıle 1683 numaralı kanunun dairei şümülüne giren diğer yetimlerin ikramiyelerinin verilmesi hususunda Divança ittihaz olunan karar muvafık görülmüştür.

suretile muamelenin islâhı zımında evrak Maarif vekâletine iade olunmuştur.

4 — Kızılkoca nahiyesi müdürü Numan Beyin 1609 numaralı kanunun şümulü dahilinde görülen bazı efalinden dolayı 29 - II - 1932 tarihinde işten men ve vekâlet emrine alınmak suretile vazifesinden infikâk ettikten sonra 3 - VII - 1932 tarihinde muhakemeten beraet eylediği halde vekâlet emri vaziyeti devam etmekte iken nisan 1934 tarihinde vaki talebine binaen muhakeme altında geçen müddetin 1683 numaralı kanunun 11 nei maddesine müsteniden filî hizmet addile müddeti hizmetinin 25 seneye balığ olduğu kabul edilerek tekaüdlük talebi tasvib ve beraet tarihinden talebi tarihine kadar vekâlet emrinde geçen müddet dahi nısfen dahili hesap edilmek suretile maaş tahsis olunduğu görülmüş ve mumaileyhin vekâlet emri vaziyetinde geçirdiği müddetin filî hizmet olarak kabulüne imkân görülmeyerek evrakı tahsisiye tescil edilmeksizin Dahiliye vekâletine iade edilmiştir.

5 — 31 - V - 1932 tarihinde vefat eden Çorlu belediye aşır memuru Mustafa Efendinin müddeti hizmeti üç sene altı on gün olmasına göre memurün kanunu mucibince altı aydan fazla kesrin vahide iblâğile dört sene hizmet üzerinden ailesine ikramiye itası icab ettiği halde iblâğ yapılmayarak üç sene üzerinden ikramiye tahakkuk ettirildiği görülmüş ve sebebi daire-sinden sorulmuştu.

Alman cevapta : Memurün kanununun 1 nei maddesinde umumî ve hususî bütçelerden maaş alanlar hariçinde kalan belediye memurlarının Devlet memuru tanınmayacağı Meclisi Âlinin 468 numaralı tefsir kararile tesbit edilmiş olmasına binaen işbu kararı tefsiri ile belediye kanununun 103 neü maddesine nazaran belediye memurları hakkında memurün kanununun altı aydan fazla kesirlerin iblâğma aid hükmünün tatbikma mahal olmadığı bildirilmesi üzerine memurün kanununun tekaüde müteallik olarak muhtevi bulunduğu hükümler 325 tarihli mülkiye tekaüd kanununun bir kısım mevad ve ahkâmını tadil ederek işbu mevaddı muaddeleyi hükümden ıskat eylemiş bulunmasına mebni 325 tarihli kanun mucibince hakrı tekaüdü haiz olan şehremanetleri ve belediye memurları hakkında memurün kanununun, mülkiye tekaüd kanununun mevaddı

4 — 1683 numaralı tekaüd kanununun 11 nei maddesinin A fıkrasında muhakeme olunmak üzere açığa çıkarılanların meni muhakeme veya ademi mesuliyet veyahud beraetleri halinde açrıkta geçirdikleri müddetlerin tekaüde esas tutulan hizmet müddetlerinden indirilmesi hakkındaki hükümden müstesna tutulmuş olması itibarile işten menedilmek ve vekâlet emrine alınmak suretile vazifesinden infikâk ettikten sonra muhakemeten beraet eylediği halde vekâlet emri vaziyeti devam etmekte iken talebine binaen tekaüd edilen Kızılkoca nahiyesi müdürü Numanın işten men edildiği tarihten beraet ettiği tarihe kadar açrıkta geçen müddetin de tekaüd maaşının hesabında kanunun 23 neü maddesi hükmüne tev-fikan nısf olarak dahili hesap edilmesi yolunda dairesince yapılan muamele yerinde görülmüştür.

5 — Tekauüd hakkını haiz olan belediye memurları hakkında memurün kanununun tekaüde müteallik hükümlerinin tatbikı belediye memurlarının Devlet memuru ad ve itibar edilmesi demek olmayıb memurün kanununun tekaüde müteallik olarak vazettiği hükümlerin 1325 tarihli mülkiye tekaüd kanununun bunlara mütenezır olan ahkâmını tadil edib bu ahkâm yerine kaim olmasından ileri geldiği cihetle Çorlu belediye aşır memuru Mustafanın hizmet müddeti üç sene altı ay on gün olmasına göre memurün kanunu mucibince altı aydan fazla kesrin vahide iblâğile dört sene hizmet üzerinden ailesine ikramiye itası icab ettiği halde iblâğ yapılmayarak üç sene üzerinden ailesine ikramiye itası icab ettiği halde iblâğ yapılmayarak üç sene üzerinden ikramiye tahakkuk ettirilmesi muvafık olamayacağına dair Divanın mütaleası muvafık görülmüştür.

muaddelesi makamma kaim olan tekaüde müteallik hükümlerinin tatbiki icab edib 468 numaralı tefsir kararına ve belediye kanununun 103 ncü maddesine rağmen de devamı tatbikında tereddüde mahal görülmediğinden bahisle keyfiyetin yeniden tetkiki zımnında evrakı müteferria tekrar iade edilerek ikinci defa alınan cevabta da 788 numaralı kanunun ikinci maddesinin 1 nci fıkrasında (İşbu kanun ahkâmı, askerden maada bilûnumu Devlet memurlarına şamildir) diye yazılı olmasına ve 468 numaralı kararı tefsiri de belediye memurlarının Devlet memuru olmadığı katiiyetle tasrih edilmekte bulunmasına göre 788 numaralı kanunun belediye memurlarına şamil olmayacağı aşikâr bulunduğu ve binaenaleyh bu memurlar hakkında belediye kanununun 103 ncü maddesi mucibince 325 tarihli mülkiye tekaüd kanununun hükümlerinin tatbiki icab edeceği beyanile yapılan tahakkukun tescilinde ısrar edilmiştir.

Hakkı tekaüdü haiz olan belediye memurları hakkında memurin kanununun tekaüde müteallik hükümlerinin tatbiki belediye memurlarının Devlet memuru ad ve itibar edilmesi demek olmayıb memurin kanununun tekaüde müteallik olarak vazettiği hükümlerin 325 tarihli kanunun bunlara mütenazır olan ahkâmını tadil edib bu ahkâm yerine kaim olmasından ileri geldiği ve şimdiye kadar dairelerince de kabul ve tatbik edildiği ve hile memurin kanununun tekaüde müteallik hükümlerinin 325 tarihli kanun mucibince hakkı tekaüdü haiz olan belediye memurlarına da tatbiki tabii bulunduğu ve bu sureti muamelenin 468 numaralı tefsir kararı ve belediye kanununun 103 ncü maddesine muhalif bulunmayacağı cihetle bu esas dairelerinde tashih ve tadiline talikan evrak tescil edilmemiştir.

6 — Mülga hademei hassa büyük hizmet kayığı hamlecisi Mustafa Efendinin tekaüd maaşı tahsis evrakına nazaran eylül 313 tarihinde hamleciliğe intisab eden mumaileyhin 13-IX-330 tarihinde silâh altına alındığı ve vazifei müştereke eshabından bulunmasından dolayı gayei şubat 1335 tarihine kadar maaşının tediye edildiği ve bu tarihten itibaren arkadaşlarının avdet eylemelerine rağmen kendisinin gaybubet eylemesinden dolayı maaşının icmal harici bir

6 — Mülga hademei hassa büyük hizmet kayığı hamlacısı Mustafanın 13 - IX - 1330 tarihinde askere alınarak harbi umumî mütarekesinden 12 - XI - 1334 tarihinde terhis edildiği halde vazifesine avdet etmeyerek 31 - X - 1335 tarihinde tekrar silâh altına alınarak 16 - II - 1336 tarihinde terhis ve 336, 337 senelerinde de Çankırı müdafaai hukuk cemiyeti emrinde istihdam olduğu ve bu suretle Hükümeti milliyeye emrinde askerliğinin devam etmiş olduğu anlaşılmış bulundu.

rakılarak mart 1338 tarihinde kaydi terkin olunduğu ve ahiren müracaati üzerine 313 senesinden şubat 1335 nihayetine kadar 21 sene 5 ay 17 gün hizmetinden dolayı İstanbulda idarei milliyenin teessüsü olan 1 - II - 1338 tarihinden itibaren 56 kuruşla tekaüdünün iera edildiği anlaşılmıştır.

Muzikai hümayun ve hademei şahane heyeti hakkındaki 28 - III - 1334 tarihli kanunda hamlecilerin 11 - VIII - 1325 tarihli kanundan istifade edeceklerine dair bir hüküm mevcut olmadığı gibi 1 - III - 1335 tarihinden sonra maaş verilmemekle beraber mart 1338 tarihinde kaydi terkin edilmiş olan mumaileyhin tekaüdüne mebde tutulan 1 - II - 1338 tarihinde maaşlı memur olmadığı ve uhdesinde memuriyet bulunmadığı halde hakkında tekaüdüne aid muamele yapılması mesned ve sebeble bundan başka 1341 senesinde de tekaüd maaşı tahsisine dair vaki olduğu anlaşılan müracaati üzerine ne muamele yapıldığı dairesinden sorulmuş ve zat işleri dairesinden alınan cevapta: (Mumaileyhin tekaüd aidatı terkeden maaşlı memurlardan olduğu ve emsalide tekaüd edilmiş bulunduğu ve bütün hamleciler tekaüd edilmiş iken Mustafa Efendinin o esnada Anadoluya gelerek Millî mücadeleye iştirak etmiş olması ve bu suretle arkadaşları arasında bulunamayarak tekaüd defterinden çıkarılmış ve binnetice Millî mücadeleye iştiraki sebeble tekaüd maaşından mahrum kalması hiç düşünülmeyecek hususattan olduğu ve tekaüd aidatı terkeden maaşlı memurlardan bulunduğu cihetle tahsis edilen tekaüd maaşının kabul ve tescili lâzımgeleceği) ve levazım kısmından yazılan derkenarda ise (Mumaileyhin umumî harbe iştirak ve harbin sonunda istiklâl harbinin meydana gelmesi hasebile İstanbulla avdet etmeyerek millî mücadeleye iştiraki tevsik edilmiş olduğu 1341 senesinde tekaüdü hakkındaki talebi havi evrak o zaman Çankırı askerlik şubesine gönderilmiş ve evrakı mezkûrenin bulunması hakkında yapılan muhabereye müsbet cevap alınmamış olduğu) bildirilmiştir.

Muzikai hümayun ve hademei şahane heyeti hakkındaki 28 - III - 1334 tarihli kanunun 1 nei maddesine nazaran memurini müteferrikadan bulunan hamlecilerin de Harbiye nezaretine merbut bulunmaları ve memuriyetleri esnasında 132/5 kuruş maaş almaları ve silâh altında buldukları müddetçe dahi mezun addile ma-

ğundan dairesince yapılan tahsis muamelesi muvafık görülmüştür.

aşlarının tediye edilmesi hasebile hakkı tekaütten istifadeleri tabii görülmekte ise de mumaileyhin harbi umumî mütarekesinden 12-XI-1334 tarihinde terhis edildiği halde vazifesine avdet etmediği ve 31-X-1335 tarihinde tekrar silâh altına almarak 12-II-1336 tarihinde terhis ve 1336, 1337 senelerinde Çankırı müdafaai hukuk cemiyeti emrinde istihdam olduğu ve şu suretle hademei şahane mensuplarının vazifelerine nihayet verildiği 1-XI-1338 tarihinden evvel vazifesinden ayrılmış ve 1335 senesi martından sonra maaş almamış ve mart 1338 tarihinde dahi kaydı terkin edilmiş olmasına göre uhdesinde memuriyet olmayacağı ve binaenaleyh terki vazife etmiş bulunduğu cihetle vaziyeti müddeti tekaüdü ikmal etmediği halde 1-XI-1338 tarihinde lâğvi memuriyetten dolayı idareten tekaüde sevk edilen emsaline makis olamayacağından hizmeti 25 seneden dün olduğu halde tekaütlük talebinde bulunan mumaileyhe bu itibarla maaş tahsisine imkânı kanunî görülememiştir.

7 — İdareî hususiye bütçesinden maaş almakta iken 8 - XI - 1930 tarihinde vefatına mebni 1 - XII - 1930 tarihinden itibaren iki yetimine 1325 tarihli tekaüd kanunu mucibince maaş tahsis edilmiş olan Diyarbekir emrazi zühreviye hastanesi idare memuru Mustafa Efendinin yetimlerine aid maaşın 2097 numaralı kanunun meriyeti olan 1 haziran 1933 tarihinden itibaren tadili icab ederken maaşın mebdei tahsisi olan 1-XII-1930 dan itibaren tadilî cihetine gidildiği görülmüş sebebi sorulmuş ve cevaben tadilâtı makabline teşmil eden 2097 numaralı kanunun muvakkat maddesi sarîh olduğu ve 1683 numaralı kanunun neşrinden sonra tekaüd edilenlerle bunların yetimlerine yapılacak tahsis ve tadilin mebdeinin 2097 numaralı kanunun 1 haziran 1933 tarihinden itibaren meriyetinden dolayı bu tarih olacağına dair kanunda bir hüküm bulunmadığı ve muvakkat maddenin sarîh delâleti bu maddenin Büyük Millet Meclisince esnayı müzakeresinde Dahiliye vekili beyin bu madde hakkındaki beyanatı tetkik olundukta:

1683 numaralı kanunun neşrinden sonra bu idare memurlarından tekaüd edilenlere ve bunların yetimlerine yapılacak tahsis ve tadilâtın hâdisenin vukuu tarihinden muteber olacağı anlaşılacağı ve binaenaleyh yapılan muamelenin doğru

7 — Hususî idare bütçesinden maaş almakta iken 8 - XI - 1930 tarihinde vefatına mebni 1 - XII - 1930 tarihinden itibaren iki yetimine 1325 tarihli tekaüd kanunu mucibince maaş bağlanmış olan Diyarbekir emrazi zühreviye hastanesi idare memuru Mustafanın yetimlerine aid maaşın 2097 numaralı kanunun meriyeti tarihi olan 1-VI-1933 tarihinden itibaren tadili icab ederken 1 - XII - 1930 tarihinden itibaren tadili cihetine gidilmesi kanun hükmünün makabline teşmilî demek olacağından tadilin 1 - VI - 1933 tarihinden itibaren icrası hakkında Divanı muhasebatça itihaz olunan karar muvafık görülmüştür.

olduğu bildirilmiştir. Kanunun muvakkat maddesi 1 - VI - 1930 ile 1 - VI - 1933 arasında tahsis edilen maaş sahiblerinin de bu kanun hükümlerinden istifade etmelerini kabul etmiş ise de kanun 1 - VI - 1933 tarihinden muteber olduğuna göre bu istifadenin de ancak bu tarihten sonraki zamana aid olması tabii ve Dahiliye ve Maarif vekâletlerince de şimdiye kadar tatbikata bu yolda devam edilmekte bulunmuş olduğundan 1683 numaralı kanun hükümlerine göre yapılacak tadilatın maaşatın tarihi tahsisine kadar teşmiline imkân olmadığından evrakı tahakkukiye bu suretle tashihine talikan Sıhhat ve içtimâî muavenet vekâletine iade kılınmıştır.

8 — Ispartada Arabacı Tahiroğlu Mustafa Efendinin Hazineye olan 733 lira 25 kuruş vergi borcuna mukabil mutasarrıf olduğu kahvehane ve önündeki bahçe tahsili emval kanununa tevfikân müzayedeye çıkarıldığı halde talib zühur etmemesine binaen komisyonu mahsusunca takdir ve tahmin edilen 1 500 lira üzerinden 931 senesinde Hazine namına tefevvüz ve tapuya raptedildiği ve bedeli tefevvüzden 733 lira 25 kuruşun irad ve masraf suretile mahsub muamelesi icra ve sahibine tediyesi iktiza eden 766 lira 55 kuruştan 200 lirasının tefevvüz olunan emval tertibinde mevcut muhassasat bakiyesinden nakten tesviyesi için mahalline tediye emri gönderildiği ve 566 lira 75 kuruşun tahsisatsız borç addile Hazine tahviline raprı suretile ödenmek istenildiği vize edilmek üzere Divana gönderilen tahvil bordrosuna merbut evrakın tetkikından anlaşılmıştır. Vergi borcunun mahsubundan sonra sahibi istihkaka tediyesi icabeden 766 lira 75 kuruşun bir kül olması hasebile, tertibi mahsusunda 200 liralık bakiye muhassasat bulunması tamamının tahvile raptına mâni teşkil etmemek icab ederken bu miktarın nakten tediyesi cihetine gidilmek suretile istihkakın ikiye tefriki sebebi dairesinden sorulmuş ve alınan cevapta : Senesi bütçesinde mukabili bulunan kısmın tahvil ile ödemesi muvafık olamayacağından 932 bütçe kanununun 11 nci maddesi hükmü dairesinde tahvil itfa karşılığı bulunmayan kısma hasredilmiş olduğu bildirilmiş ve Isparta Defterdarlığının dosyada mevcut tahriratında ise bu 200 liranın henüz sahibine tediye edilmediği ve nakten tediyesinde mahzur olup olmadığı istisfar edildiği görülmüştür.

8 — Ispartada arabacı Tahiroğlu Mustafanın Hazineye olan 733 lira 25 kuruş vergi borcuna mukabil mutasarrıf olduğu kahvehane ve önündeki bahçe tahsili emval kanununa tevfikân müzayedeye çıkarıldığı halde talib zühur etmemesine binaen komisyonu mahsusunca takdir ve tahmin edilen 1 500 lira üzerinden 1931 senesinde Hazine namına tefevvüzü ve tapuya raptedildiği ve bedeli tefevvüzden 733 lira 25 kuruşun irad ve masraf suretile mahsub muamelesi icra ve sahibine tediyesi iktiza eden 766 lira 55 kuruştan 200 lirasının tefevvüz olunan emval tertibinde mevcut muhassasat bakiyesinden nakden tesviyesi için mahalline tediye emri gönderildiği ve 566 lira 75 kuruşun tahsisatsız borç addile Hazine tahviline raprı suretile ödenmek istenildiği ve tahsisatsız borç senesi bütçesinde tahakkuk eden miktarı ödemeğe kâfi tahsisatın mevcut olmaması ile taayyün edeceğinden ve Hazinesinin bu borcunun bir kül olarak telâkki edilmesi lâzımgeleceğinden bir kısmının nakten bir kısmının da tahvil ile ödemesi muvafık olamayacağı cihetle tamamının tahvile raprı iktiza eylediğinden Divanı muhasebatça vaki olan red muamelesi üzerine dairesince tamamının tahvile raprı suretile muamele olunduğu anlaşılmıştır. Tahsisat mevcut olmadıkça taahhüdata girişilmesi ve Devlet namına deyin tahakkuk ettirilmesi muhasebei umumiye kanunu ahkâmına muhalif bulunduğu cihetle senesi bütçesinde kâfi tahsisat olmaksızın binanın tefevvüzü cihetine gidilmesi kanun hükümlerine aykırı ve mal sahibinin de zararını mucib olduğundan ve Devlete terettüb eden bir zimmetin kül olarak telâkkisi tamamının aynı hükme tâbi tutulması ve tediyesine kâfi tahsisat bulunmadığı takdirde böyle bir tefrik yapılmayarak tahsisat

Tahsisatsız borç, senesi bütçesinde tahakkuk eden miktarı itfaya kâfi bakiyei muhassasatın mevcut olmaması ile teayyün edeceğinden sahibi istihkakın alacağı olan 766 lira 75 kuruşun tamamını itfaya kâfi bakiyei muhassasat mevcut olmadığına göre istihkakın tamamının tahsisatsız borç addi lâzımgeldiği cihetle bunun bir kısmının nakten tediyeye olunması tahsisatsız borçlara mukabil tahvil verilmesini âmir olan 932 senesi bütçe kanununun 11 nci maddesine muhalif olacağından henüz tediyeye edilmediği defterdarlığın evrak meyanındaki işarımdan anlaşılacak üzere 200 liralık tediyeye emri tenkis ve borcun tamamı tahvile raptedilmedikçe bordronun tasdikına imkânı kanunî görülemeyerek evrakı müteferrihası Maliye vekâletine iade edilmiştir.

9 — Mülga Dahiliye nezareti muhasebe mümeyyizlerinden Memed Fuad Efendinin İstanbul devairi merkeziyesinin ilgası hasebile ağıkta kaldıktan sonra 12 mayıs 1927 tarihinde 854 numaralı kanuna müsteniden heyeti mahsusaca bir daha Devlet hizmet ve müessesatında istihdam olunmamasına karar verildiği ve 29 mart 1928 tarihinde vaki müracaatı üzerine 936 kuruluş tekaüd maaşı bağlandı ve 10 haziran 1929 tarihinde 1520 numaralı kanunun neşri üzerine tekaüd maaşının kesilerek aidatı tekaüdiyesi reddedilmek suretile alâkasının katı icab ederken her nasılsa tekaüd maaşının itasına devam edildiği ve heyeti mahsusaca kararının ahiren 18 teşrinisani 1933 tarihinde Şûrayı devletce referedilmesi üzerine dairesince bu vaziyet anlaşılacak (Hakkında 1520 numaralı kanuna göre muamele ifasına lüzum ve imkân kalmadığından heyeti mahsusaca kararı tarihinden ref kararı tarihine kadar tekaüd maaşı namile tediyeye edilen meblâğ zimmet kaydedilerek tahsili cihetine gidilmek şartile) tekaüd maaşının ref kararı tarihinden itibaren iadeten tahsis edildiği tescil için Divana gönderilen evraktan anlaşılacaktır. Ref kararı evvelce verilen heyeti mahsusaca kararını kekenlemeyle addettireceğine ve esasen tekaüd maaşı da kesilmemiş olmasına göre kendisi hakkında bir şey yapılmasına lüzum ve icab görülmediğinden dairesinden bu babda talep olunan izahata cevaben 1520 numaralı kanunun tatbik mevkiine girdiği tarihten itibaren hakkında bu kanun mucibince mu-

istihsali suretile hak sahibinin tesviyei istihkakı cihetine gidilmesi muvafık görüldüğünden badema bu yolda muamele ifası için Hükümetin nazarı dikkatinin celbi münasib görülmüştür.

9 — Mülga Dahiliye nezareti Muhasebe mümeyyizlerinden Memed Fuadın İstanbul devairi merkeziyesinin ilgası hasebile ağıkta kaldıktan sonra 12 mayıs 1927 tarihinde 854 numaralı kanuna müsteniden heyeti mahsusaca bir daha Devlet hizmet ve müessesatında istihdam olunmamasına karar verildiği ve 29 - III - 928 tarihinde vaki müracaatı üzerine 936 kuruluş tekaüd maaşı bağlandı ve 10 - VI - 929 tarihinde 1520 numaralı kanunun neşri üzerine tekaüd maaşının aidatı tekaüdiyesi reddedilmek suretile alâkasının katı icab ederken her nasılsa tekaüd maaşının itasına devam edildiği ve heyeti mahsusaca kararının bilâhare 18 - XI - 933 tarihinde Şûrayı devletce referedilmesi üzerine dairesince bu vaziyet anlaşılacak hakkında 1520 numaralı kanuna göre muamele ifasına lüzum ve imkân kalmadığından heyeti mahsusaca kararı tarihinden ref kararı tarihine kadar tekaüd maaşı namile tediyeye edilen meblâğ zimmet kaydedilerek tahsili cihetine gidilmek şartile tekaüd maaşının ref kararı tarihinden itibaren iadeten tahsili cihetine gidilmek istenilmesi üzerine Divanı muhasebatca ittihaz olunub mumaileyhin Şûrayı Devletten istihsal eylediği kararı ahir ile heyeti mahsusaca kararı ortadan kalkarak kendisinin vaziyeti sabıkası avdet etmiş olmasına ve 1520 numaralı kanunun meriyeti üzerine tekaüd maaşı kesilmiş olsa idi bile Şûranın ref kararı üzerine o zamana aid tekaüd maaşlarının da iadesi lâzımgelceğine mebni her nasılsa itasına devam edilmiş olan

amele yapılması zarurî ve kanunî iken bu lâzime riayet edilmemiş olması kendisine ref kararı tarihine kadar bir hak tanımağa sebep teşkil edemeyeceği, heyeti mahsusa kararı refedilmiş olmasına ve her nasılsa evvelce 1520 numaralı kanuna göre muameleye tâbi tutulmamış bulunmasına nazaran reddi lâzımgelen tekaüd aidatının zimmet kaydine halen lüzum yok ise de 1520 numaralı kanunun meriyetinden heyeti mahsusa kararının refi tarihine kadar kanunsuz olarak verilen tekaüd maaşının zimmet kaydedilerek ref kararı üzerine vaki müracaat tarihinden itibaren evvelce muhassas tekaüd maaşının iadeten tahsisi muktazi olduğu her ne kadar ref keyfiyeti bidayeten müttehaz heyeti mahsusa karara raci ise de bu kararın refinden evvel kendisine muhassas maaşın devamı itasını istilzam edecek ortada bir memsek bulunmadığı gibi 1520 numaralı kanunun bu hususta yapılacak muameleyi vaktile tayin etmiş olmasına göre de mezkûr kanunun meriyetinden ref tarihine kadar kendisine her hangi bir nam ile para verneğe mahal olmadığı kanunî bir zaruretle kesilen veya kesilmesi lâzımgelen maaş hakkının manin zail olduğu tarihten itibaren avdet etmesi tabii bulunduğu bildirilmiştir.

Mumailayhin Şûrayı devletten istihsal eylediği kararı âhir ile heyeti mahsusa kararı ortadan kalkarak kendisinin vaziyeti sabıkası avdet etmiş olmasına ve 1520 numaralı kanunun meriyeti üzerine tekaüd maaşı kesilmiş olsa idi bile Şûranın ref kararı üzerine o zamanlara aid tekaüd maaşlarının da iadesi lâzımgeleneğince mebni her nasılsa itasına devam edilmiş olan tekaüd maaşlarının istirdadına ve binaenaleyh esasen muhassas bulunan maaşın yeniden tahsis ve tesciline mahal görülmemiştir.

10 — Zonguldak vilâyeti jandarma mülhakı iken 28 - VII - 1932 tarihinde tekaüde irca suretile ihtiyat sınıfına nakil ve bu kere tekaüdüğü Büyük Millet Meclisinin 4 - III - 1934 tarih ve 114 numaralı kararile refedilmiş olan yüzbaşı Şükrü Efendinin tekaüde sevki hakkındaki 28 - VII - 1932 ve 8889 numaralı kararname hükmü 10495 numara ve 28 - V - 1934 tarihli kararname ile kaldırılmış ve 12 - VI - 1934 tarihinde Jandarma umum kumandanlığı kalemî mülhaklığına tayin edilmiş ve tayin emrini Ankarada tebellûğ etmiş olduğu halde tekaüd maaşını Erzu-

tekaüd maaşlarının istirdadına ve binaenaleyh esasen muhassas bulunan maaşın yeniden tahsis ve tesciline mahal bulunmadığına dair bulunan karar muvafık görülmüştür.

10 — Zonguldak vilâyeti jandarma mülhakı iken 28 - II - 932 tarihinde tekaüde irca suretile ihtiyat sınıfına nakil ve bu kere tekaüdüğü Büyük Millet Meclisinin 4 - III - 934 tarih ve 114 numaralı kararile refedilmiş olan Yüzbaşı Şükrünün tekaüde sevki hakkındaki 28-VII-932 tarihli kararname hükmü 28 - V - 934 tarihli kararname ile kaldırılmış ve 12 - VI - 934 tarihinde Jandarma umum kumandanlık kalemî mülhaklığına tayin edilmiş ve tayin emrini Ankarada tebellûğ etmiş olduğu halde tekaüd maaşını Erzurum maliyesinden almak üzere tahsis

rum maliyesinden almak üzere tahsis ettirmiş olmasına mebni harcırahının da Erzurumdan Ankaraya kadar tahakkuk ettirildiği vize edilmek üzere Divana tevdi olunan ita emrine bağlı evrakın tetkikinden anlaşılmış ve açıktan tayin edilen memurlara memuriyet emrini tebellûğ eylediği mahalden itibaren harcırah verilmesi icab edib mumaileyh ise memuriyeti cedidesini Ankarada tebellûğ etmesine göre harcırah verilmesine imkân olmadığı halde tekaüd maaşını almakta olduğu Erzurumdan Ankaraya kadar harcırah tahakkuk ettirilmesi neye müstenid olduğu hakkındaki sorguya da:

Mumaileyh, Şükrü Efendi tayin emrini aldığında tahvil mahalli Erzurum olduğuna göre 1335 tarihli harcırah kararnamesinin 23 neü maddesi ve 100 numaralı tefsir mucibince Erzurumdan itibaren harcırah tahakkuk ettirilmiş olduğu karşılığı verilmiştir.

Yüksek Meclisin 4 - III - 1934 tarih ve 114 numaralı kararı üzerine 10495 numaralı ve 28-V-1934 tarihli kararname ile tekaüdüğü ref ve 12 - VI - 1934 tarihinde Umum jandanma kumandanlığı kalem mülhaklığına tayin edilen mumaileyh, memuriyet emrini Ankarada tebellûğ eylediğinden ve harcırah kararnamesinin 23 neü maddesinde:

Uhdelerinde memuriyet bulunmadığı halde bir memuriyete tayin olunanların harcırahları hini tayinlerinde mütemekkin oldukları mahalden memuriyet merkezine kadar olan mesafeye göre hesab olunacağı muharrer olub mütemekkin kayıtlarında ötedenberi mahalli tebellûğ olarak kabul ve imal edilmekte olduğundan mumaileyhe Ankarada tayin ve Ankarada tebellûğ ettiği bir memuriyet için harcırah itasına imkânı kanunî görülmüştür.

11 — Darülfünunun ilgası dolayısıyla vazifesi ne nihayet verilen mülga Darülfünun hıfzıssıhha müderrisi tabib binbaşılığında mütekaid Server Kâmil Beyin ağustos 1933 tarihinden itibaren tekaüd maaşının iadeten tahsis ve aynı zamanda müderrislikte bulunduğu müddetten dolayı da kendisine iki senelik hizmeti ahire zammı yapıldığı görülerek Darülfünun tedris heyeti meyanında bulunan mütekaidlerin 1683 numaralı kanunun 7 neü maddesinden istifade eylemeleri lâzımgeleceği hakkında 931, 932 seneleri Darülfünun hütçe kanunlarına konulan hükümlerin 2252 numaralı kanunun 12 neü maddesile ilga

ettirmiş olmasına mebni harcırahının da daire-since Erzurumdan Ankaraya kadar tahakkuk ettirilmiş ise de tayin emrini Ankarada tebellûğ eyleyen mumaileyhe harcırah verilmesi doğru olmadığı beyanile Divanı muhasebateca ita emrinin vize edilmediği anlaşılmıştır. Halbuki mülkiye harcırah kararnamesinin 23 neü maddesinde uhdelere memuriyet bulunmadığı halde bir memuriyete tayin olunanların harcırahları hini tayinlerinde mütemekkin oldukları mahalden tayin olundukları memuriyet merkezine kadar olan mesafeye göre hesap olunur denilmekte olub (Mütemekkin oldukları mahal) tâbirile müttarit bir kaide vazedilmiş ve bu tâbirin memuriyet emrinin tebellûğ edildiği mahal olarak tefsir ve tatbiki muvafık görülmemiş ve 153 numaralı kararı tefsiride olduğu veçhile mütemekkin kaydinin yerleşmiş olarak telâkkisi daha akva bulunmuş olmakla badema kanunun sarahati veçhile muamele yapılması şayanı temenni görülmüştür.

11 — Darülfünunun ilgası dolayısıyla vazifesi ne nihayet verilen mülga Darülfünun hıfzıssıhha müdürü binbaşılıktan mütekaid Server Kâmilin Darülfünunda geçirdiği iki sene müddetin göz önüne alınarak tekaüd maaşına hizmet iahire zammının Darülfünunun tedris ve idare heyetinden tekaüdüğünü isteyenlere 1683 numaralı kanun hükümlerinin tatbik olunmasını kabul ve tasrih etmiş bulunan 2467 numaralı kanuna istinaden ve bu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren yapılması icab edeceğinden Divanı muhasebatın bu işe dair olan muamelesi kabul edilmiştir.

edilmiş olmasına mebni bu bapat ayrıca bir kanun istihsal edilinceye kadar tekaüd edilecek bu idare müderris, muallim ve memurlarının 1683 numaralı kanundan istifade etmelerine imkân görülemeyerek mumaileyhe yapılmak istenilen hizmeti ahire zammı kabul edilmemiş ve muahharan bu zammın tenzili suretile tahsis muamelesi tashih edilmekle Divanca da tescil edilmişti.

Bu kere mumaileyhin Devlet şûrasına muraacaatle (Bir kanunun lâğvedilmiş olması mülga kanunun zamanı meriyetinde fertler için tahakkuk etmiş olan hukuku müktesebeyi ortadan kaldıramayacağından müstedinin Darülfünunda bulunduğu müddete aid hizmeti ahire zammının verilmesi lâzımgeleceği) yolunda deavi dairesinden istihsal eylediği karara istinaden 1 teşrinievvel 931 tarihinden 31 temmuz 933 tarihine kadarki müddet için hizmeti ahire zammı yapılarak evrakı berayi tescil Divana gönderilmiştir. Ahiren Yüksek Meclise kabul buyurulmuş olan 2467 numaralı kanunla Darülfünunun ilgasına dair bulunan 2252 numaralı kanun lâğiv, Üniversite, muvazenei umumiyyeye ithal edilmiş ve kanunun 8 nci maddesile de Darülfünunun tedris ve idare heyetlerinden tekaüdlüğünü isteyenlere 1683 numaralı kanun hükümlerinin tatbik edileceği kabul ve tasrih edilmiş olması itibarile mumaileyh Server Kâmil Beyin de 931 senesi Darülfünun bütçe kanununun hükmü mahsusuna tevfikân ve maaşla müstahdem bulunduğu 1 teşrinievvel 1931 tarihinden Darülfünunun ilgası tarihine kadar geçen müddet için hizmeti ahire zammı istihsali lâzım gelirse de bunun kendisinin aşırta kaldığı ve tekaüde irca edildiği 1 haziran 933 tarihinden değil, kendisine 1683 numaralı kanundan istifade hakkını veren 2467 numaralı kanunun meriyetinden ve binaenaleyh 1 haziran 934 tarihinden tahsisi lâzımgeleceği gibi mumaileyhin hizmeti ahiresi 1 teşrinievvel 931 tarihinden 2252 numaralı kanunun meriyeti tarihine kadar üç sene olmayıp ay küsurat ile ancak iki seneden ibaret bulunduğu cihetle gerek hizmeti ahire müddetile buna isabet edecek zam miktarının ve gerek hizmeti ahire zammının mebdei tahsisininin tashihî zmnında evrakı tahsisiyesi tescil edilmeyerek iade olunmuştur.

12 — İstanbul Evkaf müdürlüğü vazife kalemî kâtibliğinden mütekaid Hamdi Bey yetimleri arasında 329 doğumlu kerimesi Fikret

12 — İstanbul evkaf müdürlüğü vazife kalemî kâtibliğinden mütekaid Hamdinin yetimleri arasında 320 doğumlu kerimesi Fikretin pede-

Hanımın pederinin vefatından evvel İstanbul 11 nci ilk mektebde hasta bulunan bir muallimin yerine bu muallimliğe muhassas 52 lira maaşın yarısı olan 26 lira maaşla vekâleten tayin edilmiş olup halen de müstahdem bulunduğu halde diğer efradı aile meyanında kendisine de yetim maaşı tahsis olunduğu görülmüş ve tekaüd kanununun 47 nci maddesine müzeyyel 1746 numaralı kanunun birinci maddesinde yetim maaşı almakta olup umumî, mülhak veya hususî bütçelerden ücret alanların yetim maaşlarının nisfı ve bunlardan maaşlı bir hizmete tayin edilenlerin maaşlarının tamamı kesilir. Bu suretle maaş kesilen yetimlerin aldıkları maaş ve ücretten mahrum kaldıkları takdirde kanunen haklarının sükutuna kadar muhassas maaşlarının tekrar itasına devam olunur diye muharrer olmasın nazarın pederinin vefatından evvel maaşlı bir vazifeye tayin edilmiş olan Fikret Hanıma da hisse tefriki hususundaki mesned ve mütalea dairesinden sorulmuş ve alınan karşılıklıta : Mumaileyhaya kanunun 8 nci maddesinin 6 nci fıkrası mucibince yetim maaşı tahsisi icab etmekte ve ancak 1746 numaralı kanunun birinci maddesine tevfikân tahsis olunacak olan işbu maaşın, maaşlı vazifesi devam ettiği müddetce ademi tesviyesi lâzımgelmekte olduğu ve bu esasa göre muamele yapılmadığı bildirilmiştir.

1683 numaralı kanunun 64 ncü maddesinde (Vefat tarihinde müstehak olmayanlara bilâhare maaş tahsis olunamaz) diye mutlak ve umumî bir hüküm mevcut olup pederlerinin hini vefatında maaş ve ücret almakta bulunan yetimler de vefat tarihindeki vaziyetleri itibarile maaşa müstehak olmamalarına mebni bu maddenin dairesi şümulüne girmekte ve 1746 numaralı kanunda yetim maaşı almakta iken maaş veya ücretli bir vazifeye tayin edilenlerin vaziyetleri düşünülüb maaş veya ücretli bir vazifede iken yetim maaşına müstehak olanlardan bahsedilmemesi de vazır kanunca bu vaziyette bulunanların da vefat tarihinden maaşa müstehak olmayanlar arasında ve binaenaleyh 64 ncü maddenin mutlak ve umumî hükmüne tâbi telâkki edildiklerini teyid etmekte bulunduğu cihetle Fikret Hanıma da hisse tefriki suretile yapılan tahsis muamelesinin tesciline imkân görülemezdir.

rinin vefatından evvel maaşlı bir vazifeye vekâleten tayin edilmiş ve onun vefatında da bu vazifede müstahdem bulunmuş olması itibarile müstahak maaş olmadığından ve pederlerinin hini vefatında müstahak maaş olmayan yetimlere bilâhare maaş tahsis olunamayacağı da kanun ahkâmından olup her iki madde kanuniyede bu vaziyette bulunan yetimler mevzu bahis edilmediğine göre vazır kanunca bunların vazifelerinden ayrıldıkları vakit yetim maaşı alacakları kabul edilmiş denilemeyeceğinden ve bunların vaziyeti pederlerinin hini vefatında müstahak maaş olmayanlara daha ziyade benzemekte bulunduğundan adı geçene yetim maaşından hisse tefriki doğru olamayacağına dair Divanca ittihaz olunan red kararı encümenimizce de ekseriyetle kabul edilmiştir.

13 — Zara malmüdürlüğünün kânunusani ve şubat 1933 jandarma sarfiyatını havi evrakın tetkikinde:

15 - I - 1933 ve 28 - II - 1933 tarihli iki kıta ita emrile jandarma efradından Necedoğlu Muhlis (Ankara) Alioğlu Satılmış (Çankırı) nın teşrinisani, kânunuevvel aylarında mevkuf bulunmalarına rağmen mezkûr aylara aid maaşlarının tahakkuk ve tesviye edildiği anlaşılmıştır.

Mevkuf olan jandarma efradının maaşları hakkında hususî bir hüküm mevcud değilse de 1108 numaralı maaş kanunile teadül kanununun 6 nci maddesi ve 157 numaralı kanunlarla umumî hükümler vazedilmiş bulunmasına ve mevkuf jandarmaların maaşlarının da bu hükme tâbi olması zarurî bulunmasına binaen 8 nci kolordu divanı harbince muhakeme edilmek üzere mevkuf bulunan iki neferin fuzulen tahakkuk ettirilen salifüzzikir aylar maaşatına aid şehri ikişer liradan ceman 8 liranın kabul ve vizesine imkânı kanunî görülemeyerek lüzumu istirdadı jandarma umum kumandanlığına yazılmıştır.

14 — Seddülbahir gümrük muhafaza memuru Mustafa Necati Efendinin bazı yolsuz ahval ve harekâtına binaen memurun kanununun 32 nci maddesi mucibince bir derece sınıfının tenziline inzibat komisyonunca karar verildiği ve sınıfının dînunda indirilecek derece ve maaş olmadığı cihetle rûsunat muhafaza ve mütaka memurları hakkında inzibatî ahkâmı havi 1321 numaralı kanunun 7 nci maddesi mucibince memuriyetten ihraç olunduğu ve bu vaziyete binaen kendisine beher hizmet senesi mukabili olarak emsal hâsılı ile birlikte bir maaş hesabı 270 lira ita olunarak alâkası katedilmek istenilmiştir. 1321 numaralı kanunun 7 nci maddesi en dîn sınıfta bulunan muhafaza memurları hakkında verilecek tenzili sınıf cezasının ihraç şeklinde tatbikîrî âmir olub bu gibilere hizmetlerine göre bir para verileceğine dair hükümü ihtiva etmemekte olduğundan 270 liranın neye müsteniden tahakkuk ettirildiği hakkında yapılan istizaha alınan cevabda: Gerek tasfiyeye tâbi tutulanlara ve gerek 2017 numaralı kanun delâletile 1920 numaralı kanuna tevfikan memuriyetle alâkaları kesilenlere hizmetleri 15 seneyi doldurmuş ise maaş bağlanmakta ve hizmetleri 15 seneden aşağı olduğu takdirde hiz-

13 — Mevkuf olan jandarma efradının maaşları hakkında hususî bir hüküm mevcud değilse de bunlar hakkında umumî ahkâmın tatbiki ve binaenaleyh 8 nci kolordu divanı harbince muhakeme edilmek üzere mevkuf bulunan iki neferin fuzulen tahakkuk ettirilen maaşlarının reddine dair Divanca ittihaz olunan karar muvafık görülmüştür.

14 — Seddülbahir gümrük muhafaza memuru Mustafa Necatinin memurun kanununun 32 nci maddesi mucibince bir derece sınıfının tenziline dairesi inzibat komisyonunca karar verildiği ve fakat sınıfının dînunda indirilecek derece ve maaş olmadığı cihetle 1321 numaralı kanunun yedinci maddesi mucibince memuriyetinden ihraç olunarak emsali hâsılı ile birlikte bir maaş hesabı 270 lira ikramiye verilmesinde dairesince alâkası kesilenler hakkında 1683 numaralı kanunun 13 nci maddesinin tatbik edileceğine dair olan 1920 numaralı kanun hükümüne istinad edildiği anlaşılmakta ise de adı geçen alâkasının kesilmesi bu kanunun tayin ettiği şekilde olmayıp kendisi hakkında memurun kanunu mucibince tenzili sınıf cezası verilmiş ve bu ceza 1321 numaralı kanuna göre ihraç şekline inkılâb etmiş olmasına ve bu vaziyette bulunanlara 1683 numaralı kanunun 13 nci maddesinin tatbik olunacağına dair bir hükümü kanunî bulunmamasına binaen verilmek istenilen ikramiyenin reddi encümenimizce de muvafık görülmüştür.

metleri müddetlerine göre ikramiye verilmekte olduğuna ve Mustafa Necati Efendinin vaziyeti de bunların aynı olup esasen ihrac suretile memuriyetten alâkası kesilmiş bulunmasına binaen ikramiyenin bu esbaba müsteniden tahakkuk ettirildiği bildirilmiştir.

1321 numaralı kanunun bazı hükümlerini tadil eden 2017 numaralı kanun 1920 numaralı kanun hükümlerinin muhafaza müdürleri ve muntaka muhafaza memurları hakkında da cari olacağını tesbit etmiş ve 1920 numaralı kanun alâkası kesilenler hakkında 1683 numaralı kanunun 13 ncü maddesinin tatbik olunacağını emretmiş ise de mumaileyhin memuriyetle alâkasının kesilmesi bu kanunun tayin ettiği şekilde olmayıp kendisi hakkında memurun kanunu mucibince tenzili sınıf cezası verilmiş ve bu ceza 1321 numaralı kanuna göre ihrac şekline inkılâb etmiş olmasına ve bu vaziyette bulunanlara 1683 numaralı kanunun 13 ncü maddesinin tatbik olunacağına dair bir hükmü kanunî bulunmamasına binaen verilmek istenilen ikramiyeğe aid evrak tescil ve tasdik edilmemiştir.

15 — Askerî müzede üçüncü sınıf muamele memuru iken 1 - I - 931 de tekaüdü icra edilmiş olan Kemalettin Beyin malûl bulunmasından tekaüd maaşının derece üzerinden tadiline aid olan nisan 932 tarihinde Millî Müdafaa vekâleti Tekaüd şubesinden gönderilen evrak mumaileyhin malûliyetini mucib olan esbabın vazife esnasında hâdis olsa bile vazife icabı olarak kabulüne imkân görülmeyerek iade olunmuş ve tekaüd kanununun 28 ve 30 ncü maddelerindeki vazife icabı tâbirinin tefsiren halli Yüksek Meclisten istirham edilmişti. Tekaüd kanununun bu maddelerindeki malûliyetten maksud zabitlerle askerî ve mülkî memurların kendi sun ve taksirleri olmaksızın hini tekaüdlarında mevcut olup vazife esnasında hâdis ve vazifeden münbais olarak duçar oldukları malûliyetler olduğu 195 numaralı tefsir kararile tavzih ve tesbit buyurulması üzerine Kemalettin Beyin evvelce iade olunan maaş evrakı da bu tefsir kararından bahsile tescil olunmak üzere tekrar Divana gönderilmiştir. Mumaileyhin vaziyetinin bu tefsir kararı ile ne suretle telif edilmekte olduğuna dair yapılan istizaha tekaüdü mucib olan romatizmanın gayri sıhhi şerait altında ve bir çok mahrumiyetler için-

15 — Askerî müzede üçüncü sınıf muamele memuru iken 1 - I - 1931 de tekaüdü icra edilmiş olan Kemalettin malûl bulunmasından tekaüd maaşının derece üzerinden tadiline aid dosyada malûliyetinin vazife esnasında ve vazife icabı olduğu hakkında zamanı vukuunda tanzim edilmiş olması lâzımgelen tabib raporu mevcud olmayıp sıhhiye dairesinin bu hususa dair müzekkeresinde zayıat şubesinin ifadesine istinad edildiği cihetle bu işe aid dosyanın Divanca tescil edilmeyerek red ve iadesi muvafık görülmüştür.

de vazifeye devam esnasında meşak ve hidematı askeriyeden mütevellid olarak entan sureti le husule geldiği zayıat şubesinin 11-II-932 tarihli ve 1002 numaralı tevsiknamesile, resyevi arızasının 926 senesi zat işleri dairesi müdür muavini vazifesini ifa ederken başladığı yine zayıat şubesinin 21 - IV - 931 tarih ve 2594 numaralı tevsiknamesile tevsik edildiği ve şu halde malûliyeti birinci fıkrada izah edildiği üzere vazifeden mümbais ve ikinci fıkrada izah edildiği üzere vazife esnasında hâdis olduğu cevabı verilmıştır. 195 numaralı kararın bütçe encümenince yazılmış olan esbabı mucibe lâyihasında 1683 numaralı kanunun 28 ve 30 ncu maddelerindeki malûliyetin vazife icabr yani vazifeden mümbais olması lâzımgeleceği vazifeden mümbais olan bir malûliyetin de vazife esnasında kendi suni ve taksiriler olmaksızın uğranılan malûliyetten başka bir şey olmayacağı sarihan ifade edilmiş olub bu da malûliyetin zamanı vukuunda istihsal edilmiş raporlarla tevsik edilmek iktiza edeceği ve mumaileyh Kemalettin Bey hakkında Millî Müdafaa vekâleti Sıhhiye dairesinden yazılan müzekkerede ise bu bapta zayıat şubesinin beyanatma istinad edilip zayıat şubesince de marazın esbab ve avamilini tayinde salâhiyettar olmadığı halde zaman ve mahal tayini suretile hastalığın vazife esnasında ve vazife icabr olarak husule geldiği tevsik edilmeyerek sadece bu hastalığın memur bulunduğu zamanlarda iklim, hava gibi bazı esbabın tesirleriyle husule geldiği iddia edilmekte ve bu vaziyet ise her zaman, her yerde, her memur ve hatta her şahıs için tabîî bir akibet olduğuna göre bu malûliyetin 1683 numaralı kanunun 28 ve 50 nci maddelerinde zikredilib 195 numaralı kararla tarif ve tavzih buyurulan malûliyetlerden addine imkân olmadığından evrakı tahakkukiye tescil edilmeyerek iade kılınmıştır.

16 — Samsun gümrük başmüdürlüğüne kaçak tutulan on beş buçuk kilo esrarın peşin ikramiyesi olarak 300 liranın bütçeye masraf ve müstahiklarına tevzi edilmek üzere emanat hesabına irad kaydedildiği ve ayrıca tutulan beş kilo 650 gram esrarın peşin ikramiyesi olarak 113 liranın tediye edildiği görülerek 1918 numaralı kanunun 60 nci maddesine göre tahakkuk eden ikramiyelerin 61 nci maddeye nazaran % 30 zunun peşin verilmesi icab ederken tamamı

16 — Samsun gümrük başmüdürlüğüne kaçak tutulan on beş buçuk kilo esrarın peşin ikramiyesi olarak bütçeye masraf ve müstahiklarına tevzi edilmek üzere emanet hesabına irad kaydedilen 300 ve ayrıca tutulan 5 kilo 650 gram esrarın peşin ikramiyesi olarak tediye olunan 113 lira ikramiyenin, bu meselede 1918 numaralı kanuna temas eder bir mahiyet görülmediğinden fuzulen bütçeye masraf kaydı suretile tediyesi doğru olamayacağına dair Divan-

nin peşinen itası sebebi sorulmuş ve ikramiyelerin tahakkukuna esas tutulan sif kıymetlerine aid mazbataların gönderilmesi istenilmiş idi. Buna verilen cevapta :

413 lira ikramiyenin uyuşturucu maddeler inhisarının merbut olduğu İktisad vekâleti bütçesinden tesviyesi muktazi bulunduğu ve emanete alınan 300 liradan 278 lirasının ashabı istihkaka reddolunub 22 liranın füzulen masraf kaydedildiği anlaşıldığı ve sif kıymetinin kilosu 40 - 44 lira olduğu İstanbul başmüdürlüğünden bildirilmesi üzerine bu suretle tahakkuk ettirildiği bildirilmiştir.

2253 numaralı kanunun afyon ve müstekkatının dahilde imal ve harice satışının inhisara tâbi bulunduğu dair olub hariçten ithali memnu her hangi bir madde hakkında hükmü muhtevi olmadığı ve kanunu mezkûrun 1 haziran 1933 ten itibaren meri olduğu halde kaçak esrarın bu kanunun meriyetinden evvel tutulmuş olduğuna nazaran ikramiyenin niye istinaden İktisad vekâleti bütçesinden verilmesi lâzımgelceği ve kanunen alım ve satım, imal ve istimali memnu olan ve piyasada mevud olmayan bir madde hakkında ne suretle kıymet takdir edildiği ve 1918 numaralı kanunun 60 nci maddesine göre tahakkuk ettirilen ikramiyenin tamamının peşinen tediye edilmesi sebebi tekrar sorulması üzerine işbu esrarların 2253 numaralı kanunun neşrinden evvel tutulmuş bulunduğu anlaşıldığından müsadirlere ikramiye verilmesine imkân olmadığı Samsun başmüdürlüğüne tebliğ edildiği cihetle muktazasının tayini lüzumu bildirilmiştir. Musadere edilen esrar maddesi gerek 2253 numaralı kanunun meriyetinden evvel ve gerek sonra tutulmuş olsun bu kanun afyon ve müstekkatının dahilde imal ve harice satışının inhisara tâbi tutulduğundan bâhis olub alım, satım, imal ve istimali memnu sair mevad hakkında bir hükmü tazammun etmediği gibi bu mesele de 1918 numaralı kanuna temas eder bir kaçaklık mahiyeti de görülemediğinden füzulen bütçeye masraf kaydi suretile tediye edilen saliffüzzikir 413 lira kabul ve vize edilmeyerek lüzumu istirdadı Gümrük ve inhisarlar vekâletine yazılmıştır.

ca ittihaz olunan red kararı muvafık görülmüştür.

Ancak bu gibi memnu ve sıhhati umumiye üzerinde müessir maddeler kaçakçılığı ile mücahelenin müsmir bir şekilde devamı için bunların muhbir ve musadirlere de münasib bir miktar ikramiye verilmesi için icab eden kanunî hükümlerin tedvini de encümenimizce faydeli görülmekle Hükümetin nazarı dikkati celbolunur.

Divanı M. E. Reisi	M. M.	Kâtib
Niğde	Trabzon	Yozgad
Faik	Mitat Aydın	Sungur
Aza	Aza	Aza
Çorum	Çorum	İstanbul
A. Rıza Özenç	N. R. Yıldırım	H. Ergin
Aza	Aza	Aza
Kastamonu	Kayseri	Konya
Nuri Tanuç	F. Gübgüb	M. Halit Üner
Aza	Aza	
Mardin	Muğla	
Hülmî Çoruh	Hüsnü	